

Arhiivindusprogramm 2023-2026

Tulemusvaldkond	Tõhus riik
-----------------	------------

Programmi eesmärk: on ühiskonna dokumentaalse mälu kestlik säilitamine, kasutamine ning kodanike õiguste tõendamine.

Olulisemad programmi (arendus)tegevused 2023-2026 aastal:

- Rahvusarhiiv on tugi e-valitsemisele ning keskendub **digisündinud teabe, sh andmekogude arhiveerimisele** (koostöökeskkonna ASTRA vastuvõtuvõimekuse arendamine erinevas kvaliteedis digisündinud ainese vastuvõtuks, sh. vananenud EDHSides ja kõvaketastel oleva teabe vastuvõtt, aga ka uute süsteemidega liidestamine ja „märkamatu arhiveerimise“ arendamine) ja **lindirobotite süsteemi hankimisele Rahvusarhiivile ja Eesti Rahvusringhäälingule (ka teiste digiasutuste) digiarhiivide tarvis**. Tagatisfaile saab peale seda säilitada identselt dubleerituna kahes geograafilises asukohas Tallinnas ja Tartus (digikultuuripärandi pikaajaline turvaline säilitamine).
- Rahvusarhiiv on avatud asutus ja partner kogukondadele ning keskendub **kultuuripärandi digiteerimise projektide läbiviimisele**, mis on rahastatud Euroopa Liidu struktuurfondidest (digiteeritakse dokumente, fotosid, filme ja fotonegatiive), **filmipärandi voogedastusplatvormi arendamisele** koostöös Eesti Filmi Instituudiga ning **tehisintellekti kasutamisele digiteabe avamisel ja kasutusse andmisel** (sh tekstivastuse (Transkribus projekt), näo- ja objektivastus (Ilme, Fotis) arendamine).

Programmi mõõdikud ja sihttasemed

Mõõdik	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
			sihttase				
Arhiivimoodustajate (asutuste) arv, kes on Rahvusarhiivile üle andnud digitaalarhivaale	20	40	45	50	55	60	70
Nõuetekohastes hoidlates säilitatavate arhivaalide osakaal Rahvusarhiivis, % <i>Koguhulk 2021.a lõpu seisuga 10 244 681 arhivaali</i>	88	88	88	88	88	88	88
Arhivaalide kättesaadavus veebis, miljonit kujutist	22,5	25,8	27	28	29	30	31
Meede 1. Ühiskonna dokumentaalse mälu kestlik säilitamine, kasutamine ning kodanike õiguste tõendamine							
<i>Eesmärk: Arhiiviväärtusega (püsiva väärtusega) teabe väljaselgitamine, selle riiklikule säilitamisele vastuvõtmine, nõuetekohane säilitamine ning dokumentaalse kultuuripärandi kasutamise võimaldamine</i>							
Arhiivipedagoogilistes tegevustes osalenute arv (inimest aastas)	4500	4330	5000	5000	5000	5000	5000
Rahvusarhiivi virtuaalse uurimissaali külastuste arv (mln korda)	1,68	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Rahvusarhiivi teaduspublikatsioonide arv (tk. aastas)	7	7	7	7	7	7	7

Programmi meetmed, tegevused ja rahastamiskava (tuhandetes eurodes)

Meede/ Tegevus/ Tulemus	2023	2024	2025	2026
Meede 1. Ühiskonna dokumentaalse mälu kestlik säilitamine, kasutamine ning kodanike õiguste tõendamine				
Tegevus 1.1 Arhivaalide kogumine, säilitamine ja juurdepääsu tagamine				
<p><i>Tegevusega kaetakse arhiiviseaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud arhiivinduse valdkond.</i></p> <p><i>Rahvusarhiiv osaleb Rahvusraamatukogu hoone rekonstrueerimise projekti koostamises ja elluviimises. Pärast rekonstrueerimist kolivad Rahvusarhiivi Tallinnas tegutsevad üksused Rahvusraamatukoguga sama katuse alla. See avab uued võimalused sünergiaks, mis muudab tavaarusaama teabehalduse korraldamisest Eestis ja loob tingimused tõhusamaks teenuste osutamiseks ja tugifunktsioonide täitmiseks.</i></p> <p><i>Rahvusarhiivi suuremad väljakutsed seonduvad keeruliste arendusülesannetega nii digiühiskonnas laiemalt, aga samuti organisatsiooni sees. Lähiaastateks on kokku lepitud kaks fookusvaldkonda: (1) Rahvusarhiiv kui osa e-riigist ja infoühiskonnast ning (2) Rahvusarhiiv kui avatud asutus ja partner kogukondadele.</i></p> <p><i>Uuendatakse keskseid arhiivihalduse süsteeme ja lõimitakse need omavahel nii kliendi kui töötaja vaates. Jätkatakse koostööd partneritega ning suunatakse protsesse, milles sünnivad vastastikku kasulikud tehnilised arendused.</i></p> <p><i>Lisaks üldharidust ja kõrgharidust toetavatele tegevustele tegeletakse enam ka täiskasvanuõppe toetamisega, samuti laiendatakse erivajadustega inimestele suunatud programme. Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 raames panustatakse paindlike ja isikupõhiste õpiteede arendamisse. Tegevusi suunatakse üha rohkem erinevatele kogukondadele, sh jätkatakse ühisloomeprojektidega.</i></p> <p><i>Euroopa Liidu struktuurifondidest rahastatud projektide käigus digitakse Rahvusarhiivi ja teiste mäluasutuste kogudest 3,9 miljonit kaadrit dokumente, 167 tuhat fotot ja 245 tundi filme.</i></p>				
KOKKU KULUD	9 270	9 270	9 270	9 270
AMORTISATSIOON	440	440	440	440
KOKKU INVESTEERINGUD	50	50	50	50

Juhtimiskorraldus

Arhiivindusprogrammi on koostanud Rahvusarhiiv ja selle kinnitab haridus- ja teadusminister.

Programmis seatud eesmärkide saavutamist ja mõõdikuid seiravad Haridus- ja Teadusministeerium ja Rahvusarhiiv tulemusvaldkonna „Tõhus riik“ tulemusaruande raames.